

[Kristian Nygaard.]

de to ældste Klasser fra alle Sognets Skoler i en Centralskole. En saadan Ordning vil imidlertid medføre, at Flertallet af disse Børn faar et helt nyt Tilsyn de sidste to Aar, og det kan nok volde visse Vanskeligheder. Det er disse Vanskeligheder, man kommer ud over, naar man som foreslaaet ændrer Loven saaledes, at der ligesom i den øvrige Del af Landet bliver een Skolekommission i hvert Sogn. Det bliver da den samme Skolekommission, som fører Tilsyn med alle Sognets Børn i alle Sognets Skoler, og man har endda efter min Opfattelse en vis Garanti for, at man faar særlig skoleinteresserede Skolekommissioner dernede, fordi de skal vælges ved direkte Valg og ikke som i det øvrige Land af Kommunalbestyrelserne.

Som Erstatning for Skolekredsens Skolekommission aabnes der efter Lovforslaget her Adgang til at oprette et Forældreraad ved hver Skole, hvor der udelukkende undervises paa Dansk. Det er ikke noget Paabud, men hvis Halvdelen af de Forældre, hvis Børn søger en Skole, der har mindre end 100 Børn — og det gælder sikkert langt de fleste Skoler paa Landet —, skriftligt henvender sig til Kommunalbestyrelsen med Ønsket om at faa valgt Forældreraad, vælges der et saadant paa 3 Medlemmer af og blandt de Forældre eller Værger, der paa det Tidspunkt, Valget foregaar, har Børn, der søger Skolen.

Dernæst indeholder Lovforslaget en Bestemmelse om, at Skolekommissionen ved Valgperiodens Udlob skal sammenkalde til et Forældremøde paa Skolen, hvor man drøfter, hvorvidt man ønsker at beholde Forældreraadet, og hvis et Flertal af de mødte valgberettigede Forældre udtaler sig for at beholde Forældreraadet, skal Skolekommissionen lade afholde Valg efter de givne Regler. Det er altsaa paa en Maade dette Forældremøde, der afgør, hvorvidt en Skolekreds skal beholde sit Forældreraad. Man kan i hvert Fald ikke her beklage sig over, at Tilbudet om Forældreraad er belastet med Krav, der ikke kan opfyldes, da Mødets Tilslutning jo kan være en saadan, at ganske faa Vælgere kan bestemme, hvorvidt Forældreraadet skal fortsætte sin Virksomhed eller ophøre med at udføre den Gerning, som Tilsynslovens § 11 tildeler det.

De kommende Forældreraad i de sønderjyske Landsdele faar samme Opgave at løse, som er givet Forældreraadene i det øvrige Land, for saa vidt der i den paagældende Skolekreds kun findes en dansk Skole. Men Forholdet er jo dette, at der i

adskillige sønderjyske Kommuner findes offentlige tyske Skoler eller Skoleafdelinger, og hvor dette er Tilfældet, foreslaas det nu, at man i Stedet for Skolekommission skal vælge et Skolenævn paa 4 Medlemmer ved saavel den tyske som den danske Skole. Skolenævnets 3 Medlemmer vælges paa samme Maade som Forældreraadene, men dernæst udpeger disse 3 et af Skolekommissionens Medlemmer til tillige at være Medlem af Skolenævnet. Ved denne Fremgangsmaade skulde man sikre sig, at de tyske Skoler faar tysk og de danske Skoler dansk Tilsyn, saa vidt som Skolenævnets Rettigheder rækker. Ganske vist kan der, som det vist ogsaa er nævnt af tidligere Talere, anføres Eksempler paa, at der er Kommuner i de sønderjyske Landsdele, hvor der nok findes tyske Skoler, men hvor det tyske Mindretal ikke er repræsenteret i Skolekommissionen.

Hvor dette er Tilfældet, maa Skolenævnets 3 Medlemmer altsaa vælge en dansk Repræsentant i Skolekommissionen. Men et saadant Tilfælde kan dog kun indtræffe der, hvor tyske Vælgere har forsømt at deltage i Valget af Skolekommissionen. Den tyske Skole eller Skoleafdeling opstaar i hvert Fald paa Landet derved, at mindst 20 pCt. af Skoledistriktets til Skolekommissionen berettigede Vælgere, der repræsenterer mindst 10 skolepligtige Børn, skal stemme for en saadan Undervisning med Tysk som Undervisningssprog, og de 20 pCt. af Vælgere, som har ønsket den tyske Undervisning, kan naturligvis ogsaa paa ethvert Tidspunkt vælge 1 af Skolekommissionens 5 Medlemmer, saa det behøver ikke at være saaledes, at det tyske Mindretal ikke er repræsenteret i Skolekommissionen i en Kommune, hvor der er tysk Skole eller Skoleafdeling.

Men det er altsaa det danske Skoletilsyn ved de tyske Skoler, det tyske Mindretal gennem det ærede Medlem Hr. Schmidt ønsker ombyttet med et tysk Tilsyn, og det glæder mig, at den højtærede Undervisningsminister har besluttet sig til at imødekomme dette Krav, der paa en naturlig Maade giver hver sit, hvorfor mit Parti gerne støtter dette Lovforslag.

Jeg vil dog tillade mig at spørge det ærede Medlem Hr. Schmidt, om det ikke er saaledes, at Kravet om tysk Tilsyn i de tyske Børneskoler i de sønderjyske Landsdele mere skyldes et Principspørgsmaal, en naturlig Trang til værne om Hjemmenes Selvbestemmelsesret, end det skyldes be-gaaet Uret over for Mindretallet i de Aar, Loven har virket. Det forekommer mig nem-